

Ese de trei ori in sepmiana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domine-a, candu o edea intreaga,
numai diumetate, adica dupa
momentul impreguiarilor.

Prețul de prenumeratiană:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumatate de anu	4 " "
" pastrariu	2 " "
pentru Romani si strainata:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumatate de anu	8 " "
" pastrariu	4 " "

Viena 12/24 sept. 1867.

Siedintele senatului imperiale se reincepura ieri (luni, 23 sept. n.) Deputati se adunaseră in numeru frumosu desă nu toti. Dintre deputatii romani din Bucovina nă lipsită nimene. Cu bucuria insemnămu că vechiulu anteluptatoriu pentru națiunalitatea romana si drepturile ei d. Eud. Hurmuzachi capitanul Bucovinei reinsanetosiatu deplinu si-a luat locul in senatu. La 10 ore incepundu-se siedintă, d. Hurmuzachi fece votul in limb'a romană, cindu-i-se de catra senatorulu imp. parintele Sam. Andrieviciu. La ordinea dilei se puse desbaterea unei novele la codicele penale. Desbaterea nu s'a finită, era la incheierea siedintei presiedintele casei Dr. Giskra insciintă că siedintă a venită se va tinenă joi, de ora ce pana atunci (adecă marti si mercuri) delegatiunile diu-metilor de imperiu si vor fi lucrate loru.

Ce spuse Giskra, este totulu ce scimă in forma autontica despre imparatiunea constituitionala a niemilor cu ungurii. —

Austri'a se apera de veri ce suscipiune de inimicitia, din veri care parte. Dăriul ministeriale demintiesce fain'a cumca vice-admiralulu Tegetthoff plecandu la Messicu a cere trupulu lui Massimiliana ar fi dusu instructiunea ca in casulu denegarii cererei se bombardeze veri unu portu, buna ora Tampico. Asidere deminte că presintă generalului Fleury in Vien'a, ajutante lui Napoleone, ar avea veri unu scopu politicu. Asiédara vom avea pace in tōte laturile, nicări ini-micitie si nicări aliantie cari se dee an-sa la inimicitie. In liniște vom poté privi la progresele ce le vor face alte state parte cu poterea morală d. e. Prusi'a in anexarea Germaniei sudice, parte cu ce morală si fizica totodata d. e. cum are

de cugetu Garibaldi se intre in Roma pentru a o redă Italiei de capitală. Be-tranul erou petrece la fruntariele statului papale. Se dice că ar fi avutu conve-nire cu ministrul Ratazzi. Voluntarii lui Garibaldi stau gața de duca, in mania pazelor puse de guvernulu regescu care se credea indetoratu spre acēstă in ver-tutea conventiunei de septembrie. Ei cu-noseu locurile, vor incunjură pre ostasii de la paza. Se ascăpta navalirea pe teritoriul papale catu mai curundu. Ce vor face atunci ostile regesci? vor pleca la Roma ca se apere s. scaunu? éca aci pentru guvernulu papale alternativă: primește in Roma pre Garibaldi, sau pre Victoru Emanuilu? Ori care va intră in etern'a cetate, va face pre s. scaunu se-i sentiesca presintă. —

Despre rescōla din Spania si des-pre cea din Cretă nu se mai scie daca se sustienă, sau sunt domolite.

Onorabila Redactiune!

D. corespondinte cu numele: Filalete (?) in nrulu 93—100 a pretiuitului diuariu „Al-bina“ raportandu de la adunarea gen. a Asoc. tranne tienuta la Clusiu, intre altele, se acatia de raportulu secr. II. despre lucrările comit. Asoc. in cursulu an. 1866/7.

Dlui dice: că raportulu secr. II. fu lungu, si in locu de a dă adunare mai multu unu resumătă despre cele facute de Comitetu prește anu, elu ru totusi atatu de impletecita (?), in catu anevoia crede, se fi fostu unul de numerosii auditori, carle in urma se-si fi potutu dă seama despre cele audite si despre resultatulu lucrărilor Comit. —

Mai incolo se impiedeca de §§. citati den prot. siedintelor lunare ale Comit. Asoc. si da lectiune, că cum ar trebui — dupa opiniunea Dsă — se se compuna unu atare raportu, in urma si-motivă asertiunile sale, cu aceea, că pre multi (?) i-a auditu tanguindu-se asupr'a acestui lucru, că tempulu fiindu scumpu la asemenea ocupatiuni, si pecatu a-lu pierde fora de folosu, si că venindu a se tipari raportele oficialilor in acte si resp. acum in

foia societatei, candu accele su-prè lungi si foră pică de interesu (!!) e pecatu de spesele facute cu, tiparirea aceloră.

Ca se nu se alunecă publiculu cetitoriu al' Albinei a crede, cumca raportulu mentiu-nțu ar fi intru adeveru atatu de secu, cum se pare că crede D. corespondente Filalete, me semtiu indemnătu intru interesulu adeverului si spre justificarea mea, a face urmatorele reflecții la critică unilaterală a Dlui coresp.

E dreptu, că acelu raportu fu cam lungu precum dupa modestă-mi opiniune si trebuie se fie, daca scopulu unui atare raportu prevediutu in statutele Asoc. e, ca adunarea gen. a Asoc. se si păta formă o idea chiara si detalta, despre lucrarile Comit. in cursulu unui anu de dile. Caci adunarea gen. are totu dreptulu a pre-tende, ca se se informeze despre toti pasii mai importanti facuti de Comit. in cursulu unui anu in interesulu Asoc., ér' o informare detaliata despre acci pasi, dupa modestă opiniune a mea, si păta si a altoră — afora de D. corespondente — nu se poate coprindu intru unu raportu asiā scurtu, cum i-ar place Dlui, dupa gustulu seu, si-mi-pare reu, că aici am trebuitu se urmezu gustulu altoră, ér' nu a Dlui coresp., cu tōte că daca era acelu raportu mai scurtu, aveamă mai păcălu de lucru; in se eu n'amu cantat neci odata comoditatea mea, ci am cautat de apurarea interesulu Asoc. si pen-tru aceea n'amu potutu se me acomodezdu dupa gustulu adeseori numitului D. coresp., carele neci că l'amu potutu sci.

Că D. corespondinte in urm'a cetirei acelu raportu nu si-a potutu dă seama despre lucrarile Comit., n'am ce face, trebuie numai se-lu compatimescu, daca pre Dlui l'a parasită memorie asiā de ourendu, păta că n'a ascultat cu destula atenție raportulu numitul, de aici apoi lesne si-pătă omulu explica si causă, pentru care i-se paru impletecitu. —

D. corespondinte se impiedeca si de §§. citati dein prot. siedintelor Comit. Asoc., cu tōte că daca am voită se fi acuratru si fideliu in raportarea despre lucrarile Comit. aceea am trebuitu se o facu si preste voi'a dlu si lucra-re, n'am potutu, sau n'amu afiatu cu cale, a le presentă on. ad. gen. ca fapte intemperate, de catu numai dupa ordenea cronologica cum s'a templatu, căci astfelui érasi usioru s'ar fi potutu intemplă, că cineva, si pătă chiaru D. coresp., se mi-impute, că n'amu raportatu fideliu lucrului, dupa cum s'a templatu, prein urmare, că nu fui esactu, si asiā dein asta cauza, érasi pătă

Prenumeratianile se facu la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiune: Josefstadt, Lange-gasse Nr. 43, unde suntu a se adresă si corespondintele, ce pri-vește Redactiunea, administratiunea său speci-dită cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatiuni de intereu privatu — se respunde cate 7 cr. de linis repetitile se facu cu pretiu scăditu. Pretiul timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

se dica, că nu s'a informatu pre deplinu despre activitatea Comit. in decursulu unui anu. In totu casulu, unui omu, ca si D. coresp., nu i poteam neci de catu pre langa tota bunavoin-tă, se-i facu pre voia si dupa gustulu seu celu finu.

Sunt 5 ani trecuti de candu avui onore a face atari raporturi cu ocazia adunarilor gen., si nimenui dein membri de facia a acelor adunari, nu i-a plesnitu prein capu a combate, cu atatu mai păcălu a condamnă in astu modu si cu atat'a necritiare pre bietulu reportatoriu, acatandu-se si de bietii §§. nevinovati si de sistem'a urmata in enararea lucra-rilor Comit. Daca D. Ta D. coresp., mi-pot indegetă o sistema mai buna, dupa carea se le potu reprezentă mai fideliu si mai esactu lucra-rile Comit. inaintea ad gen. me rogu, nu intar-diá a mi-o face cunoscuta, ca se o adoptezu si eu dein parte-mi.

Mi-pare reu, că D. coresp. a ascultat cu atata neplacere acelu raportu lungu, carele ca unu nationalistu zelosu, ce e, si ca unu barbatu eminent, trebuișe lu si ascultat cu unu interesu mai viu si cu o atentie mai incorda-data, chiaru si dein acelu motivu, findu că acel'a reprezinta o ieónă pre catu s'a potutu mai fidela despre lucrarile Comit. Asoc. pre unu anu de dile, care lucrari, crediu, că trebuie se lu intereseze si pre Dlui ca fiu zelosu al' na-tiunei romane. Inse, ce se faci de către Dlui coresp. atari raportari i-se paru prè lungi si pierdere de timpu (!!!) Dlui inca si-are gustulu seu propriu si despre gusturi nu potetu dispută! Oare pentru ce nu si-a facutu Dlui coresp. reflecții sale cu ocazia esam-inarei acelu raportu? Pentru ce Dlui nu s'a incercat a castigă valoare opunându sale in adunare, combatendu in materia si forma raportulu numitul? Cum de a suferit, ca adunarea se voteze inca si recunoscintia Comit. si secr. pentru activitatea sa? si n'a facutu contra propunere? Pare-mi-se, că alte motive vor fi condusu pre D. coresp. ca se pronuncie o sen-tintia atatu de necritiaria facia cu nevinova-tulu raportu al' secret. II. carele de 5 ani a portat cu atat'a resemnatia si chiaru cu sacri-ficarea sanetătii sale, acea sarcina onorifica, inse națiunala dar curatul notiunala.

Dica ce va vrea D. coresp.! cu dein parte-mi am multiamirea si mangaiarea mea in anem'a si in sufletul meu de romanu, si nu asceptu, neci că am asceptat vre-o recunoscintia de la Dsă, carele pornindu dein unele

apud aliquem" (vedi Zeus; gram. celt. tom. II. pag. 602); c) cuventulu „punga“ si asemenea de origine galu-celtica; Festu edit. Dac. I. pag. 56 dice: „bulgas Galli sacculos scorteos appelerant“; in limb'a iberica „bolg“ insémna aceea ce insémna „uter“ latinesce; *) d) prepusetiunea „preste“ asemenea se vede a fi de origine galu-celtica, si se asemenea cu „dreist“ (trans, ultra lat.) celu armoricu; e) finalulu de derivatiune „ila“ la nume proprie, precum in: Pastila, Vintila, Flurila, Tontila, Mustacila, Mari-la, Stoila, Traila, Negrila etc., este chiaru de origine galu-celtica, si vine inainte la Cesare: Roscius, Celtilus; in inscriptiuni la Gruteru, Muratori si Orelu: Toutillus, Trucillus, Sorilius, Borillus, Pistillus; apoi de genu femeiescu la Capitolin Anton. P. e. I: Fadilla, Procilla; la Svetoniu Calig. 7, 24: Livilla, Drusilla; in inscriptiuni: Babilla, Vindilla, Excingilla (vedi Zeus gramatica celtica tom. II. pag. 729); aci e forte batatoria la ochi asemenearea, adeca identitatea cea mare a numelor proprii romanesi impartasite de noi dreptu exemple, cu cele de origino galu-celtice din vechimea pestrata, precum: Pastila cu Pistillus, Vintila cu Vindilla, Burila cu Borillus, Tontila cu Tontillus;

f) cuventulu „slota“ si-trage originea din „slot-teree“ alu Cornvalilor de origine galu celtica din Anglia, care la ei insémna „plăsia“; g) cu-ventulu „dálma“ convine cu alu Cornvalilor „tolman“ cu inticlesulu lui „tumulus“ latinu; h) particeu'a „a“ prepusa la nefinitivu precum in „a inflori“ este asemenea de origine galu-celtica; acă particeua intotiesce necontentu nefinitivulu, precum si particeu'a, ori prepuse-tiunea „to“ in limb'a anglicesa d. e. in „to strike,“ in care limba asemenea este de origine galu-celtica (vedi despre acēstă Zeuss, gram. celt. tom. I. pag. 518, si gram. limboi galice — gaelice gadelice — de Chr. Willh. Ahlwardt, publicata in alui: Vater Vergleichungstafeln der europäischen Stammesprachen, Halle 1822, pag. 274, — apoi inca vedi in acestu oíoptu si: Keltische Studien, de Fr. Körner Halle 1849, pag. 20); i) aplecarea cea mare in limb'a romana de a poipune aieptivulu sustantivului, este asemenea de origine galu-celtica, si se află si in limb'a francu-romana, numai nu in asiā me-sura estinsa (vedi: Gram. galica de Chr. Willh. Ahlwardt, publicata in opulu antecitatul, pag. 308; si: Keltische Studien, de Fried. Körner pag. 18; in urma vedi si: Zeuss Gram. celt. tom. II. pag. 906); k) prepusetiunea „a“ pusă la genitivu, precum in: „a dreptatei omu,“ de-riu apriatu din limb'a celtica, fiindu că o a-flamă si in limb'a armorica, precum in: „den a laes“ vir legis lat. — vedi Zeuss gram. celt.

*) De către vreau invenitati se scie cum a fostu facuta si ce forma a avut „bulga,“ adeca „punga“ la Gali, a-tunci vina ei la Dacu-Romani spre a o vedea si cu-noscere. Autorulu.

tom. II. pag. 906; l) in limb'a galica, ori gae-lica din Scoti'a de sus in Anglia, dupa cum marturisesc predisulu Ahlwardt pag. 230, 233 si 234, consunantele „d, “ „t, “ „s, “ inaintea lui „e“ si „i“ totdeun'a se inmōia in „dsche“ („ge“ ital., „gye“ ung.), in „tsche“ („ce“ ital. si „cse“ ung.), si in: „sche“ („sce“ ital. si „ch“ franc.), precum in: „dia,“ care se respunde: „dschia“ si insémna „Dumnedieu;“ precum in: „tinn,“ care se respunde: „tschinj,“ si insémna „morbos;“ precum in: „scimh,“ care se respunde: „schähw“ si insémna „pacnicu.“ Acēstă este una impreguiare batatoria la ochi, de ora-ce si in limb'a dacu-romana consunantele „d, “ „t, “ „s, “ cea mai mare parte se inmōia in: „dz, “ „tz“ si „sch“ inaintea de „i“ precum in: „a înfrunti,“ „a împărti“ si „a esii,“ si ma-car că so astă nesci urme si in limb'a lat., unde pătă că au intrat uera din elementulu galu-celticu, totusi cu privintia la estinderea acestei proceduri, cauta se se marturisesc, că se ur-diesce din limb'a galu-celt.; m) in limb'a iberica de origine galu-celtica din Anglia, se disolva vocal'a originaria „e“ lunga, ori intonata in „ea“ ori „ia,“ si acēstă in cuvintele cari esu in consunante, ori in vocalele grose „a, “ „o“ si „u“ precum in: „dian“ (creber, celer lat.), „fial“ (velum), sliah (mons lat.), „cleab“ (cor-bis), — apoi in derivatiuni, ori flesioni, candu urmăză vocali suprare, adeca „e“ ori „i,“ éra vine inapoi sunetulu originalu „a“ precum in:

puncturi de vedere tare unilaterali, a datu documentu de precipitare in judecat'a sa, sci, ca omenii aceia cari se indatinéza a-si face judecat'a sa indata dupa anta'a impresiune, atari omeni pre latinesce se numescu: „homines pri-mae informationis“.

D. coresp. dupa ce a combatutu pre bie-tulu rapportoriu al' Comit. in nrulu 95—202 al' Albinei, se apuca si combate si pre fostulu Comit. al' Asoc., si asta, ca fostulu Comit. si-a uitatu de detorenti'a sa, prein aceea, ca nu a censuratu disertatiunca Dului secr. Gub. Lad. Vajda, apoi mai asta si defecto in programul Comit.

Dă-mi voia Dle coresp.! a-ti aduce la placut'a cunoscintia, cumca Comit. Asoc. si-a publicat de tempuriu program'a sa pentru adunarea Asoc. de la Clusiu (vedi nr. resp. Gaz. Tniei. Tel. rom. etc.) in acelui programu p. 9 stă apriatu, cumca acei DD. cari vor a tiené disertatiuni la ad. gen. dein Clusiu, ca si de alteori, au se si - trimita de tempuriu di-sertatiunile sale la presidiul Asoc. spre esaminare. Acum daca disertatiunca numita, nu s'a trimesu spre censurare la presidiul Asoc., e Comit. aici de vina? Se vede, ca D. coresp., n'a fostu bine informatu asupr'a acestui lucru; mi tienu dara de o datoria amicabila a-lu informa si acum desi cam tardiu; deci i-maturisescu sinceru, cumca deintre DD. diser-tenti, singuru numai D. Dr. Tincu, si-a tra-mesu la presidiul Asoc. aici, spre censurare disertatiunea sa, carea s'a si censuratu, dauna numai, ca nu s'a potutu ceta in adunare.

Er' cu privire la defectele, ce le asta in programul Comit. intru interesulu adeverului trebue se-i spunu Dului coresp. si aceea, ca daca s'a observatu defecte in ordinea lucrari-loru ad. gen. de la Clusiu, cum i-se pare Dsale, aici era si nu e de vina Comit. cu pro-gramul seu defectuosu, caci Comit. nu potea sil' pre adunare se-i urmeze programul, daca nu vrea, apoi trebue se scie D. coresp. ca abaterile de la programul Comit. s'a facutu in sie-dinti'a II, atunci, candu ad. inainte de a primi raporturile Comisionilor alese in siedinti'a I, pasi la alegerile nouilor amplioati ai Asoc. si resp. a presedintelui, si v. presedintelui aceleia. Dar dupa opiniunea mea ad. gen. avu totu dreptulu, daca a astutu cu cale a face abateri de la program'a Comitetului alesu de densa.

Sibiu in 17 septembrie 1864.

Ioane V. Rusu
secr. II. al' asoc.

Testamentul metropolitului Alessandru conte Sterea-Siulutiu.

(Incheiare.)

§. 10. Fiindu-ca eu in órele mele cete vacante afara de lucrurile mele eccl multe oficiose, cari le-am lucratu cu man'a mea cu multa stradania, zelu si ostendéla din multi auctori am strinsu si compusu mai multe opuri privi-torie la drepturile canonice si la vechile obi-ceiuri, usu si disciplinci adeveratu cat.

orientale in a-ante de schism'a lui Josue obser-vate in genere — si in specie a bisericsei no-stre gr. cat. din Transilvania precum suntu:

1. Anotatiuni, ca vechile obiceiuri, usu, istitutiunile si disciplin'a bisericésca nu este iertatu neci la o auctoritate bisericésca ori catu de eminente se fie fara scirea si invioarea intre-giei bisericci, a le vatem, séu a le sterge.

2. Casatori'a pretilor in Biserica' or-ientale.

3. Prerogativele primatului ponteficelui romanu de biseric'a orientale cat. recunoscute.

4. Disciplin'a si investituri basereci cat. orient. pentru desfacerea de totu a casatoriei pentru prè curvi'a unei parti constatata ci ortodocsa si intermeiata pre invatietur'a lui Is. Cr. a. s. s. parenti si pre vechiul usu a totei anti-cei catolicesci bisericci.

5. Concordatul si conferintiele episcopilor rom. si gr. cat. din monarcia austriaca in Viena la an. 1856. tienute, opu pana acum nesfarsitu, care totu voru versu dupa parerea mea nu pucina lumina asupra dreptului canonicu, a istoriei, precum si a statului de facia a bisericsei nostre gr. cat. din Transilvania.

6. Opu in limb'a magyara „Birálata az oláh nemzet származásáról.

7. Istori'a Ilorei si a poporului romanu din muntii apuseni.

Totu acestea 7 opuri se asta inca pana a-cum nerevediute si nepurisate.

8. Opu poeticu, versuri de jale purisate si inca mai mare parte serise cu slove.

9. O serioasa cautare in trecentul si venitoriul nativului romanesci din punctul de ve-dere a ralegiunei ei éra-si cu slove purisate.

Totu aceste opuri, séu altele, cari s'ar asta (de mine compuse) dupa mórtea mea si cu limb'a de mórte, si sub anatema cine ar' indresni a le instraină séu a le strică séu a le schimbă séu a le mutilă séu a le interpelă séu a le ascunde si a le tiené la sine — le lasu si le testezu clerului cu ace'a neschimbanda renduiala, ca totu opurile mele aceste se se adune la olalta si se se depuna in biblioteca seminariului Archi-Diecesanu locale, si cari inca fiindu in viézia nu le a-si poté revedé si purisá, dupa mórtea mea se se puriske si se se compingaluiésca séu se se lege, si apoi se se registreze si infereze in catalogulu cartiloru si a manuscriptelor bibliotecii seminariiali, si apoi cu tempu mai favoritoru pentru editiunca cartiloru, sau .. doru asta si tiparésca.

Inse pana atunci inca, pre langa strinsa priveghiere a bibliotecariului ca se nu se in-straineze, se fie iertatu pretilor séu protopop-piloru séu profesorilor séu auctori literati mai alesu romani, acolo in sal'a bibliotecii, a si-face dintr'insele extracte séu si a si-le decopiat, inse numai in locu, ér afara de biblioteca séu noci decatu nu, séu pre langa cautiune buna si sub responsabilitatea bibliotecariului, pre langa o prè via facultatea imprentanda si de la recto-rele seminariului séu generalu Vicariului, si pre langa reversale se se dec remanendu in genere la totu clerulu éra in specie fiesce carui Vicariu Protopopu si Preantu din clera dreptulu de a

privighiá de aceste opuri ca de proprietatea clerului ca se nu se instraineze din locu, séu se se perdiu, ca cine ar voi se le pote folosi si cu tempu precum mai susu s'a disu se se pote dà si in tipariu la lumina.

§. 11. Si despre acésta am voitu a face pomerenie, că eu detorii pasive nu am fara am o detoría activa la fundulu Basilitilor, care dupa cum voru dovedi ratiuciniale mele care

s'au subternutu si in totu anulu se substerhu la exactoratulu ces. regescu de statu spre revi-siune; si de unde mi se dà pre totu anulu si absolutoriu pana in a. 1864 au suitu la 19,790 fl. v. a. adeca tienendu cu alodiaturele si mór'a de Petrifalau a Basilitilor pre langa o arenda anuale de 1900 fl. m. o. fara contributiune si fara de tacs'a equivalentului si fara alta mai multe greutati publice, ce suntu impuse si im-preunate cu ascemene bunuri, am fostu silitu in totu anulu preste stipulat'a anuale arenda a su-portă dintru alu meu propriu si a platit si contributiunea si equivalentulu si alte datorie im-puse séu impreunate cu aceste bunuri, cari totu pana la a. 1864 ceda pre arend'a de pre aren-da de pre a. 1865—1866 inea pana in diu'a de asta-di nu am potutu subterne ces. reg. exac-toratu de statu ratiucinatu; a suitu detori'a activa la sum'a de 19,790 fl. v. a. mai susu po-menita, si din anu in anu totu mai cresce. Din totu detori'a mea acésta activa, care o am ca o pretensiune dréptă la fondulu Basilitilor si din totu sum'a cu care dupa depusele si prin exac-toratulu ces. reg. de statu revedjutele mele ratiucinia s'ar asta dupa mórtea mea ca fundulu Basilitilor e datoriu mie a mi resplatit diume-tate, o iortu in favórea fundului Basilitilor séu a Gimnasiului, éra cea lalta diumetate parte din ace'a detoria dupa mórtea mea se fie detoriu fundulu Basilitilor a o refundá per partes in decursu de 6 ani la fundul fundatiunie mele in favórea clerului si a poporului greco cat. din Archi-Dieces'a Albei-Julie facute.

§. 12. Lasu ca ingropatiunea mea se nu fie sumtuosa si in catu ar' admite, si demnitatea caracterului episcopescu se fie simpla.

La seraci cu prilegiu ingroparei se so-inparta 100 fl. v. a. si mintenu dupa mórtea mea se se incépa unu serindariu pentru sufletul meu si se se servescă in biseric'a catedrale prin profesorii de teologia, pentru care ostendéla ... li se platiesca (80) optu dieci fl. v. a. si espensele ingropatiunei si sut'a la seraci si cei 80 fl. v. a. pentru serindariu se voru platit din banii cei gata cari dupa mórtea mea se voru asta la mine séu in lad'a mea si cari eu prin literile mele fundatiunali din 23 aprilie 1861 i am testatu si legatu in favórea facutei mele fundatiuni dupa tenorea acelor'a-si literie fundatiunali.

Totu din acesti banisese platiesca si deto-riile pasive ce a-si contrage cu Doctorii si cu potic'a. Asisdere totu de acolo se se platiesca si platile restante a servitorilor, cu ace'a adau-gere, ca Inasiulu meu Hoszu Alessandru -- da-ca cumiva va remané pana la mórtea mea pre langa mine — pre anulu celu mai de pre ur-

ma fara de ce mai susu i s'a testatu, se-i se deo-simbi'u séu plat'a unui anu indoita.

§. 13. Renduescu ca la rudenile mele, cari sunt cuprinse in acestu testamentu, daca dupa mórtea mea ar cere si pofti o copia au-tentica despre acestu testamentu alu meu, fara nece o contradicere so li se dee ca se scie fiesco care ce i s'a testatu catu si ce are de a accepta si pofti.

§. 15. De esecutori testamentului meu a-cestuia renduescu, poftescu si rogu a fi intregu Ven. capitulu metropolitanu, cari prin doi in-dividi din gremiu lui emitendi impreuna cu nepotii mei Sterea Siulutiu Dionisius si losifu cei si mai susu numiti pre cari asemene i ren-duesecu d'impreuna cu Ven. Capitalu metropoli-tanu de esecutori ai testamentului acestuia, se binevoiesca a suscep (pre langa remuneratiunea acelor'a ce se voru ostensi eu esecutarea testamentului) ac'e-si greutate, si a duce totu dispusetiunile acestui testament in deplinire. Rogandu-me toturor'a, éra mai vertosu Ven. capi-tulu de iertare pentru totu ce a-si si gresit, multiumindu-le pentru totu fratiesc'a dragoste si ustencela, cu care in poterea lucrarelor ce-loru multe si grele a le oficiului meu m'a spriginitu si ajutatu, si dandu toturor filoru celoru susflesesci cea mai de pre urma din tota anim'a pureas'a mea binecuvantare Arcierescă.

Intra acestu tipu declarandu-mi sub ana-tema neinfrangibil'a si nestramutand'a mea voia, si asiediamentulu meu colu de pre urma, insu-si si testamentulu acesta cu man'a mea l'am scrisu si pentru mai mare crediamantu, ca acésta este dispusetiunea mea cea mai de pre urma despre specificat'a mea avere cu subscrise-rea propriului meu nume, si eu obiceiuitul si-gilul meu celu familiare micu lu si intarescu.

Blasiu in 11/23 opt. 1866.

(L. S.) Alessandru Sterea Siulutiu mp. arciepisc. si metrop. Albei-Julie.

Aradu 20 sept. 1867.

Candu in nr. 92 alu Albinei am res-punsu la ataculu unui studinte din Oradea ma-re, la acésta fara prurit de polemisare am a-vutu de motivu chiar numai detorint'a ce are veri care membru directiunalu, de a aperă di-rectiunea asociatianei nostro nativale de insi-nuari, si ari conserva reputatiunea ce i compete; — cu atat'a mai alesu a fostu de lipsa acestu respunsu din partea directiunei: pentru ca On. redactiune a cestui diariu, spre incungurarea suspiciului de partialitate si-a fostu rezervat judecat'a sa pana la asciutarea directiunei („ca laita parte“), ce inse dorere nu s'a intemplatu, ci lasandu a so devalya lucrul la personalitatii: pentru curiositate de a vedé ce vor dice acel-e laturi, caror'a li place scandalulu publicu? ne suprinsc in nr. 96 alu Albinei unu soiu de re-plica in termini — pecum On. redactiune sen-gura observéa — neindatinati in diaristica, privitor mai multu la person'a subsemnatului.

Corespondintele Oradanu, pentru a dê po-terenulu publicitatii mai multa ponderositate

„dene“ (celeritas lat.), „fele“ (honestas lat.), „slebib“ (in montibus), „clebene“ (corbis.) *) Totu acésta procedura limbistica se asta si in limb'a romana, in cuvintele cari esu in „a“ si au in radicina „e“ originariu intonatu, precum in: „pétra“ (resp. „peatra“) precum se pote si scrié, si in cartilo vechi se asta scrisu si „piatra“), „cepa“ (respunde „ccapa“, lat. „cepa“), „elu fréca“ (resp. „freaca“, lat. „frico“) — apoi urmandu flesioni cu vocali suptire, adeca cu „e“ si „i“, atunci se reintórnă in ro-stire sunetulu originariu „e“, precum in: „petri“, „cepe“, „tu freci“; n) totu Zeuss, in gramma-tica celtica tom. I. pag. 27 dice: Producta „o“ hibernica, analogiam sequens productae „o“ resolvitur in „ua“, adeca: Vocal'a „o“ lunga iugulara, urmandu analogie vocalie „e“ lungi, si disolvéza in „ua“, precum in: „sluag“ (ag-men), „buald“ (victoria), „luacharnn“ (laterna), — apoi totu acol'd pag. 28: In quibusdam „ua“ soluta reddit in „o“ originariam accende flexione sive derivatione, adeca: In unele „ua“ disolvatu se reintórnă in „e“ originariu acce-dandu flesiuori ori derivatiunea, precum in: „Catuslogi“ (pugnae agmina, la Pliniu 4, 17.), „Bodiontici“, Teutobodiaci, éra la Pliniu, „lo-

chairnn“ (laterna). Asemene procedura de lim-ba oserbànu si in limb'a dacu-romana fatia cu vocal'a „o“ intonata originaria, carea se disolvá in „oa“ precum in „mórte“ (resp. „moarte“), „elu pôrta“ (resp. „elu poarta“), in cari ace-dendu flesiuori cu „i“ suptire, vine vocal'a ori-ginaria „o“ inapoi, precum in: „morti“, „tu porti“. — E de insemnatu, cumca precum in limb'a iberica, asi si in ea dacu-romana, vocal'a „e“ lunga, disolvata in „ea“, si vocal'a „o“ lunga, disolvata in „ua“ ori „oa“ nu este distongu; o) Zeuss, in grammatica celtica tom. I. pag. 6. dice despre vocal'a „a“ scurta: „In-fectione autem alteratur plurimum hanc vocalis, cum sequitur „i“ (sive „e“ ex „i“ originaria), aut flexionis aut derivationis. Scriptis solata vocalis infectae est „ai“ in codicibus vetustis hibernicis“, — adeca: „Prim infectione in se stramuta forte multa acésta vocala, candu urmáza „i“ (séu „e“ din „i“ originariu) in flesiuori ori derivatiune. Soriera indatinata a vocali infecte este „ai“ in codicibus vechi hibernicesci“. Esempie: „baithis“ (baptisma), „clainde“ (prolis, generis; nomin. „cland“) „raine“ (partis, nominativu „rann“), „bairgen“ (panis, nomin. „bara“); apoi in legatura cu aceste dice totu Zeuss pag. 8: „Pronuntiationem infectac „ai“ mutase inter „e“ et „i“, e supradictis colligi poterit“, — adeca: „Pronuntiationea infecti „ai“ a se misică între „e“ si „i“ se pote culege din cele supra dise.“ Se vede cumca „i“

din flesiuori, ori derivatiune infectiunéza, adeca stramuta pre „a“ radecinariu in „e“ ori „i“, si „ii“ din flesiuori ori derivatiune, care easiu-néza stramutarea se scrie langa „a“ radecinariu de unde provine scriptur'a „ni“, spre a se cumpa „a“ radecinariu este stramutatu in altu su-netu prin „i“ din flesiuori ori derivatiunc *. Acésta infectiune se revérsa in limb'a iberica si preste vocal'a „a“ lunga, in asemene modu, vedi Zeuss grammatica celtica, tom. I. pag. 19. Asemenea si in limb'a romana „i“ din flesiuori, infectiunéza, adeca stramuta pre „a“ radecinariu si lungu ori intonatu in „â“ (b), precum in: „parte“, „pârti“, „carte“, „cârti“, „lucra-re“, „lucrari“, e de insemnatu cumca voealelo din flesiuori forte adeneu tatiatòria incurgere au asupr'a vocalelor radecinariu, a caroru origine o stramuta adese, precum in: „eu plecu“, „tu pleci“, „elu pléca“ (unde „e“ din radecinariu se respondere in trei moduri); „eu dormu“, „tu dormi“, „elu dorme“, „noi durmimus“, „eu spâlu“, „tu speli“, „elu spala“, „noi spalamu“, „voi spalati“, „ei spala“ (dupa alta etimologia cauta se se serie acestu cuvant: „spélù“, „speli“, „spôla“); p) cea mai insemnata parte de origine galu-celtica in limb'a dacu-romana, este

sistem'a oscuritatei (intunecarii) de vocala. Dupa cele ce ni impartasiesou autorii latinesci, si in limb'a latina se vedu a fi custatu nescu urme de vocale intunecate. Priseianu in carteia prima dice: Sunt igitur figuræ literarum quibus nos utimur 23, ipsae vero pronunciations earum multo ampliores.“ Totu Priseianu (a vîstuita pre la 520 dupa Crestu) provocandu-se pre Varro, si apoi Gelliu provocandu-se pre Nigidiu dicu: cumea in „angulus“ si alte cuvinte asemenea, cari s'a scrisu dupa grecia si „aggulus“, nu s'a respunsu nici „g“ nici „n“, ci altusunetu. Quintilianu dice, cumea in „hero“ nu s'a res-punsu nici „e“ nici „i“. Totu densulu dice, cumea „m“ in capetulu cuvintelor, precum in „multum ille“ nu se respunde, dar' nici se lasa afara, ci se intuneca (ca in limb'a franca?) Noi pre langa totu acéste marturisiri a autorilor latini, anevoia potem crede, cumea in limb'a latina vor fi esistat sunete intunecate, mai vertosu asi afundu tatiatòria in organismulu limbaci, ca in limb'a dacu-romana, caci daca ar fi esistat atare sunete, atunci nescintit ar fi cautat se remana mostenire din ele la popo-rulu din partile Romiei si Italiei de mediloci, aceea ce nu s'a templatu, de óra-ce in tota Ita-li'a de mediloci, precum si in Itali'a de media-di (fara neinsemnata exceptiune), nu se asta su-nete intunecate in graiulu poporului — éra daca ar fi esistat, nu ar fi potutu peri, pentru ca este unu ce demustratu in studiul limbis-

*) Zeuss, grammatica celt. tom. I. pag. 21: Vocalis „e“ producata in lingua vetusta hibernica solet esse in „ia“ vel „ea“; apoi pag. 22: „... aliis tamen, acce-dentibus sive derivationibus, sive flexionibus, „ia“ reponit in „e“ originariam.

afirmatiunilor sale, in meritulu adeverului de spre a carui posibilitate precum insusi dice-o convinsu, si-a alesu si cuvinte destulu de ponderose spre a-lu poté cunoscere si fara de alte documente cumea e „orfanu“ minorenu, si ne-capace spre o polemica mai onesta; — din care causa voescu a reduce disputa in catu se poté intre marginile obiectivitatii, si mai antaiu i dă chiarificare Dlu Martinescu: cumea veri care membru directiunalu numai unu votu are si nu mai multe; in urmare daca estimpu, toacula si in alti ani, unii studinti dintre cunoscutii mei au avut majoritatea seu totalitatea voturilor, norocul loru; de aci nimene — afara dora de Dlu M. — nu va poté deduce, cumea directiunea a impartit ajutoriile stipendiale cu partialitate in favoarea cunoscutilor meu, decumva nu le-au si meritatu. Apoi cu votul meu singuraticu potu dispune dupa a mea convingere.

Cu privire la esemplete de care m'am folosito in respunsulu meu spre a demustra, cumea fericitulu G. Pop'a nu fara temeiua s'a amaritu pentru portarea unoru studinti, si cumea de asemenea omeni se totu mai alta, ti recomandu Dlu M. — de ora ce aci singuru me postesci se-ti fui dascalu — ca so ectesci acelu respunsu mai bine, la ce spre mangaiare ti mai adaugu: cumea dintre cele trei esemplete numai acela privesc la Dta, unde apriatu ti-figuréza persoana Dta, de ora ce Dta pana acumu numai unu soiu alu omenikoru ingrat representezti. Poti fi convinsu, cumea si la ecclalalte soiuri avemu representanti, numai catu n'avemu lipsa de a-i anumiti ca pro Dta, fiindu ca numai Dta a-i provocat directiunea. Deci cu privire la partea esempletelor te rogu in interesulu Dta molcomesce-ti mania, ca e pripita si purcasa din neintelegerca Dta.

Mai departe Dlu M. in cartirea sa din nr. 84 din cuventu in cuventu dice, cumea „daca s'a intemplatu ca din stipendistii Ilustrei Familie de Mocioni au cerutu doi ajutori, ori se se fie datu preferintia celuilor cei competitii, ori neci unuia etc.“ Adeca se-i fie datu directiunea preferintia Dsale, ca-i competitii, ori neci unuia. Eu inse in respunsulu meu din nr. 92 apriatu am arestatu caus'a, pentru ca s'a datu preferintia celui laltu (Dlu Berlogia) si nu Dlu Martinescu; la oinse Dlu M. tace ca piticulu, si dice apoi in nr. 96 alu Albinei, cumea daca puneam ustanela, totusi se asta la Dsa progresu ca la cci 11 individi; — si asiadu Dlu M. pesto sfera obiectului, cu care ar trebuu se aiba replic'a Dsale de lucru; stă, gata si la tocmel'a tiganului, seu mai bine: tocmel' asa tocmel' face ou mine in sus, cum a facutu Avraamu pentru Sodom'a in jos, de la 50 la 45—40 s. a. m. Inse me retinu a incurca disputa acest'a neplacuta, ca nu cumva se fiu silitu in urma a aratá: ore astutu totusi la Dlu M. atai'a progresu catu la cci 30 de individi, caror'a li s'a impartit stipendii?

In urma cu privire la partea cea triumfatorie a Dlu M. Dsa me chiama, ca de ora ce eu nu m'am interesat asa tare de Dsa, dupa

cum si-esplica din assertiunile mele, — se me convingu din foile publice. Se vedemura dura in ce sta lucrul!

Directiunea asociatiunei nostre, precum la timpulu seu s'a si publicatu, in siedint'a a VI, tienuta in 12 maiu nou a. c. a datu suplimente intrato pentru censurare la o comisiune denumita spre acestu scopu, si in siedint'a a VII tienuta in 9 iuniu nou a decisu directiunea in meritu; era catalogulu stipendistilor mocionieni, in care se cuprindeau mai multi stipendisti de ai asociatiunei, a esit la publicitate in 2/14 iuniu a. c. (Albina nr. 72); — si asiadu Dlu M. ori catu vei pleda Dta in meritulu adeverului despre a caruia posibilitate te vedi a fi petrunsch, — din incidentulu ocasiunei binevenite, ca asiadu tare se vede a-ti impunge cost'a, macar se te imbraci in pelea lui Sextus Empiricus si se iei Albin'a chiar in arenda pe catu timpu*), totusi nu vei poté restornu acelu

*) Unu proverbulu romanu dice „ne pr... celu ce cerca a vorbi mai bine de cum scie.“ De acela primul si noi complimentul ee ni se face, fora a mai judeca daca e bunu seu reu. Am avutu patru motive in publicarea replicei dlu Martinescu. Unul r'am spusu atunci, si daca d. G. vre se ni ieu la jocu si pre noi cu orice pretiu, i vom da si cele latte motive, a nume alu doile: fiindu ca opulu altuia fie-cine lu poté judeca mai bine de catu alu seu propriu, deci am crediutu ca din acea scribere astazi candu mai toti au prurit de dispute, cine vre va poté invetiá (mai multa de catu din veri ce censurare) cum nu trebuie se face polemice (dore ca pentru d. G. trece invetiá asta fera efuptu), alu treille: se v'adea apriatu on. directiune a Asociatiunei romane cum de laudabilulu ei zelul natiunale abusa unii teneri cari parte au stare materiale parte alte stipendie si mai recurgu la Asoc. pentru ajutorie; alu patrale: de n'am fi publicat'o, nimene ni-ar fi garantata ca publiculu romanu va fi critizat d'a o avé in d'ou exemplarie. Se intempla adeca ca daca „Alb.“ nu produce veri o polemica din cuventu in cuventu, aceea apoi apare in d'ou exemplarie, unulu in „Gazeta Transilv.“ altulu in „Cone.“ imputandu-ni-se ciungare si ca s'a stersu „pasagiu de capetenie“ etc. etc. d. e. in iuliu am produsu o replica a sanctei sale parintele Szilast, superforu seminariului teologicu de la Sam' Barbara de aici, din care — din erore tipografica — a remas unu pasagiu de patiene sire, totu asiadu forta de interesu casi cele latte. In d'ou urmatore, era o

santa di de domineca, d. Szilasi facu pre redactorulu atentu intr'o localitate publica. Redactorulu care insusi pentru o indisputinme nu potuse eti aca replica, i-a reapunsu ca va cercu a casa ce smintesc. D. Sz. era gata sa aduca de la sine manuscriptulu, redactorulu insiu cu indignatiune crestinesca a respinsu imbiare ce-i facea unu preotu (asisidre crestinu) se lucre in santa di de domineca. A cerutu d. Sz. promisiunea, dar redactorulu nefindu ostasiu muscanești nu cunoscose promisiunile neconditioante, si a respunsu ca a casa si in di de lucru va cercu, de nu-o personalitate, se va publica. In di de lucru d. Sz. n'a mai venit era noi uitaseram pana ce o veduram si in G. Tr. si in Con. Nam coressi apoi erore necunoscendum motivulu pentru care ar morita se se mai complete si unu alu treille exemplu de replica, destulu ca in acele organe in d'ou, d'ou si acolo era destulu odata. Din asta apoi s'a facutu unu lucru „de capetenie“, unii mai voiau se tréca de capitatu politican. Daca nu era aci ocaziunea, neei pomentiamu de replic'a sanctei sale, ci taceam in credinti' ca omenii seriosi si cu judecata nu asulta de barbete si publice si private, ci privindu la noi dreptu in fatia ne vor judeca insisi, vor confronta Albin'a cu Gaz. Tr. ori Con. si afandu siroile remase, se vor convinge ca acelo n'au potuta ramane din tendinta, cu atat'a mai vortosu si ridiculositate a presupune tendinta politica, fiindu obiectulu ou totulu de alta natura.

adeveru matematicu, cumea unu votu nu poate fi d'ou, seu cumca 12 maiu si 9 iuniu cade nainte de 2 iuliu. In urmare colegiulu directiunalu neci la impartirea stipendielor prin votare — decumva nu vei nega si acela — n'a potutu se decide cu partialitate in favoarea cunoscutilor meu, decumva n'a avutu acestia si calitatele recerute, neci — ne avendu alta scire din fonte siguru — din jurnale de spre stipendisti mocionieni pe anulu curinte n'a potutu ave scire.

Acet'a e chiarificarea mea, carea ti-o dedui Dlu Martinescu nu de frica amenintariilor Dta celor pre nepotintiose, ci chiar in interesulu adeverului innegritu de Dta.

Astfelius standu lucrul acum a te intrebu, decumva mania nu ti-a inpanzit ochii mintii de totulu, ore afirmatiunile moile porta intru adeveru semnulu mentiunei? si sunt insine reacțiile, precum Dta ai disu?

Vedi Dlu M. ca esti omu de p....!

In urma te miri fratorule, catu-su eu de consequentu in afirmatiunile mele! voindu eu „a demastru cauza amovarii Dta din insiatiuna intentiunata facia cu directiunea, pe candu la cel'a laltu stipendistu asiu fi afirmatu, ca directiunea n'a avutu scire ca o stipendistu, si pentru aceea n'a fostu elu impertinat cu amovarea mea? — La ce am a-ti observa, cumea Dta, ca unulu ce-ti place a stă peptu la peptu, n'ar trebusc se aluneci ea cicariulu si se faci atatea „Saltus in demonstrando“, caci eu in nr. 92 am spusu limpede cauza amovarii Dta, facia cu cel'a laltu stipendistu mocionianu, si cauza amovarii Dta precum si a altoru studinti mai modesti de catu Dta facia cu cei 30 de stipendisti se poté vedé apriatu pe indorsatele suplicelor retramise, era mai in generu si din diuarie s'a potutu celi. Dta dara, prin esplicarea Dta din afirmatiunile mele faci deductiune falsa, casi candu din partea directiunii pentru intentiun'a-ti insiatiune ai si fostu amovutu, ca la cel'a laltu n'a luat directiunea in consideratiune.

Eu nu esplieciu afirmatiunile Dta ca se potu ciopliti din ele neconsecuintie, caci de la incepere am avutu de lucru cu d'ou contradiiceri a Dta, unde de o parte dici, ca directiunea arunca sorti pe suplice, era, de alta parte ca stipendiele s'a impartit in favoarea cunoscutilor meu! dintre care assertiuni proprii credi ca Dta singuru esti silitu un'a, ca se pota sta ceea lalta, a o crede de mentiuna diurnalistica (dupa asta logica ar trebuu ca si cecle maniere triviale ale dtale se se ascrise d'aristicei, dar nu d'aristi le-a comisut ei Dvostre ca particulari. Sunt dara proprietatea dtale. Si daca v'reci, si ti le poti intabula, fa-o in draga voia ca nu-ti va contradice neci unu d'aristu. Red.) de si e oata de Dta.

Cu sucrea si resucirea afirmatiunilor mele nu multu te vei ajutu. Esplicarea caa falsa a acelor'a nu e destoinica de a-ti castigá refugiu, ca se nu apari de deonestatoriu alu directiunei. Mi-ar placere se vedu, cum ai hohurea Dta? daca directiunea spre conservarea onorei sale

ar impoteri pre fiscalulu asociatiunei ca se ti astupe gur'a pe alta cale? Candu apoi pentru vin'a-ti propria te-ar poté ajunge si acea consecuincta trista ca Ilustritatea Sa Dlu directoru primariu alu asociatiunei se-ti denegi si co'la laita bucatura.

Apoi se scii Dlu M. ca in respunsulu meu din nr. 92 nu se cuprinde visulu unui membru, ci unu adeveru consentit de intrég'a directiune a asociatiunei, si pentru care cu Dta totdeun'a potu stă peptu la peptu.

Ioane Goldisius

membru directiunalu alu asociatiunei nationale din Aradu.

Aradu, 4 sept. 1867.

Onorata Redactiune! Dlu I. Goldisius „membru directiunalu a asociatiunii nationale“ facandu in nr. 92 alu „Albinei“ o replica la corespondinti, ce dlu Martinescu juristu de Ordea-Mare a consacrat'o on. directiuni a asociatiunii romane de aici pentru impartirea nepartiale a ajutoriilor menite pentru studintii lipsiti, in aberatiunea conceptualu seu literariu a aflatu de bine se se atinga si de mine, desi nu dupa nume, inse aducendu astu-feliu de date, in urmarea caror'a totu publiculu de aici scie, ca cele privesc la mine. Deci dura lasandu-mede in trebarea dreptei seu nedreptei impartiri a ajutoriilor, me incercu a me justifica in privinti'a color'a, ca d. Goldisius le-a disu despre mine. Dlu I. G. si-a formulatut acus'a sa contra'mea cam in modulu urmatoriu: Unu teneru de aici, carcle a absolutu studiile juridice cu ajutoriulu asociatiunii, devenindu innaintatut prin fostulu comite supremu G. Pop'a la sfera de concepta, nu numai ca n'a urmatu exemplului colegilor sei intru a se face membru alu asociatiunii, dura nu s'a „sfilitu“ se atace in publicu asociatiunei si anca sub nume falsu! La acest'a actua respondu urmatorele: E adeveru, ca in anulu alu 4 alu carierii moile cu ascultatoru alu drepturilor am avutu unu ajutoriu de 60 fl. v. a. de la asociatiune; inse eu n'am capetatu ajutoriulu acest'a pre langa vr'o conditiune ca aerea, ca eu a) se fiu detorii se me facu membru la asociatiune; b) se me portu purure acomodatut dorintieilor membrilor directiunii si c) se nu fiu nici cahdu de o parere contraria ca cauza a asociatiunii si se nu seriuc neci candu contr'a asociatiunii. Daca trebuu se subscrisu unu astu-feliu de reversu pentru unu ajutoriu, care neci nu-lu capetă omulu la temporu seu, fie d. G. convinisu, ca n'asuu fi primutu acelu ajutoriu din thotivu, ca eu neci candu nu m'am vendutu si neci nu me voi vinde pentru bani. Am capetatu eu unu stipendiu de 100 fl. v. a. si de la ilustr'a familia de Mocioni, fara se i fie venit uci-v'a a minte a me provocat numai, se fiu de acele-si tendintie nobili si pareri. Dara ajutoriile, ce le-am primut pe calea „Concordiei“ de prin Banatu si de prin comitatulu Zarandului de la atatia binefacatori, inca se postesc se fiu de o parere cu onorati contributiori? Daca ar merge treb'a asa, atunci eu asiu fi silitu se me prefaou unu

siu de azi, cum ca rostinti'a (pronunciatione) unui popor, nici atunci nu se perde din graiul seu, candu prin impregiurari vitrege constrinsu, acelu poporu cu totulu a dieuitatu limb'a propria si a inventiatu de graesce alt'a straina*); apoi o limba latina cu totulu astrala de limb'a poporului Italiei de mediloca, nu se poté intipu. In Itali'a superioara (Gallia cisalpina), in Francia (Gallia transalpina), in o parte a Spaniei si in Elveția, se afla sunete intunecate, dreptu credita de la Galu-celtii, cari au locuitu in aceste tieri, fiindu ca este cunoscuta lucru in sciinti'a moderna limbistica (vedi pre B. Biondelli, in opulu seu: Studii lingvistic, Milano 1857, pag. 28), cum ca pre unde a amblatu si locuitu poporu galu-celticu, pre acol'o s'a stavilitu dreptu mostenire sunetele intunecate, caracteristice limboi loru; dar, nici sunetele intunecate din acestu pamanturi romane (precum le cunoscemu asta-di), nu se asemenea cu sunetele intunecate ale limbei dacu-romane, precum ne-am convinsu nu numai din studiile nostre asupra dialectelor italice, france, si retu-romane, ci precum ne-am incredintat in oieptu si de la desu aci numitulu marele inventiatu limbistu italianu

B. Biondelli, ou care am avutu noi corespondintie literarie, si care a inventiatu limb'a nostra romana de la unu Romanu din Temisiora. In limb'a dacu-romana se afla d'ou sunete intunecate de natura desclinita intre sine, intielegemu pre „a“ (b) si „a“ (A), si acese sunete — de cari se facu partasic mai vertosu vocalele „a“ si „e“, se tragu ca unu firu rosu preste tota limb'a formandu o sistema intréga, dupa regule pusetivu intemeiate in organismul limbci; se vede ca n'i au remas mostenire de la Cimerii de origine galu-celtica de la Marea Negra, ai caror frati, precum amuvediutu mai inainte in acestu tractat, au purcesu spre a locuit la apusulu Europei, unde remasitic de ei locuescu (si sub numele de Cimri) pana in di de asta-di in Anglia, si aci anume in Scottia de sus (numita si Caledonia, si Albani'a), in limb'a galica, origaonica numita, resuna pana in di de asta-di o sistema de vocalo oscuro cu totulu asemenea celei din limb'a dacu-romana. In gramatica galica de Christ. Wilh. Alwardt (compusa dupa graiulu locuitorilor din Scottia de sus) publicata in a lui Vater: Vergleichungstafeln der europäischen Stammesprachen, Halle 1822, pag. 224 legemu despre urmatori'a caracteristica a limbii galice, si adeca: In fast allen drei und mehrsilbigen Wörtern steht der Accent, selbst wenn eine oder andere der folgenden Silben lang ist, auf der ersten Silbe, ungefähr wie in

den deutschen Wörtern Hausdächer, Grossmeisterthum. Hierdurch erhalten die Vocale in der zweiten, und den folgenden Silben einen dumpfen, undeutlichen dem tiefen, gestossenen, kurzen „a“ oder „ä“ sich nähernden Ton und bei vielen Wörtern ist es ziemlich gleichgiltig, welchen Vocal von den vollen „a“, „o“, „u“ man in diesen Silben beim Schreiben setze“, — adeca pre romania: „In mai toté cuvintele de trei, seu mai multe silabe, sta accentulu, macaru se fie nu'a seu alt'a din silabile urmatore lunga, pre silab'a d'antanu, circiter prenum in cuvintele germane Hausdächer, Grossmeisterthum. Prin acest'a accepta vocala in a dou'a si silabele urmatore unu tonu (sunetu) tampitu, nechiaru, care se aprópe de „a“ ori „ä“ celu afundu, sdruicu si securtu, si la multe cuvinte e mai totu un'a, care vocala din cele pline „a“, „o“, „u“ pune omulu la scriere in acelle silabe“. — Acestui criteriu limbisticu alu limbii galice, corespunde deplinu limb'a dacu-romana, in care este regula universală, cumea in cuvintele de mai multe silabe, vocala „a“ candu scapa de sub accentu, se intuneca, sunandu ca „a“ (b) precum in: „făcăra“, „păpara“, „măscăra“; totu asa si cu vocala „o“, precum in „elu scărpenă“, „elu númeră“; apoi limb'a dacu-romana oserbeză totu acestu principiu candu dupa firea ei romana, muta accentulu pre vocal'a din capetulu cuvintelor, caci atunci intuneca asemenea

vocal'a „a“ remasă inapoi fara accentu, precum in: „caleatúra“, „strainaté“, — si acela regula se apléca in parte si pre vocal'a „o“, care fara accentu asemenea se intuneca in sunetul numit precum in: „semenatura“. In limb'a romana din Elveția (Retia) unde de la incepere erai istorice a precumpenit elementulu galu-celticu, precum a demastratut Steub, in opulu seu intitulat: Uiber die Urbewohner Rhätien, München 1844, — se asta, dar numai in timpulu presentru a unor putine verbe nesci sunete intunecate, cari se vedu asemenea in limb'a dacu-romana, de ora ce inainte de finale lungi (grele) se respunde vocal'a radecinaria intunecata, era inainte de finale scurte (usior) se folosesc vocal'a chiara latina, care regula si in nefinitivu se exercită, precum in limb'a nostra: „a calcă“ (nefinitivu), „eu calcu“, „tu calcu“, „eki calcă“, „noi calcamu“, „vor calcati“, „ei calca“, unde in nefinitivu, si in prim'a si a dou'a persóna multor rari se respunde intunecata vocal'a radecinaria (vedi despre acest'a pre A. Fuchs: Ueber die unregelmässigen Zeitwörter in den romanischen Sprachen, Berlin 1840 pag. 362).

(Va urmá.)

Simeone Mangiuca.

cameleonu cu o miia de colori si omenimea cu a carei sprigina am crescutu, m'ar perde pentru totu deun'a. Domnulu meu! trebuie se sefi face deosebirea, ce este intre multiamita catra o persoana umana ca atare, si intre ceea, ce omulu o nutresce catra cineva pentru principale sale. Nu m'ai auditu Dta pre mine neci candu vorbindu reu despre binefacatorii mei de aici, candu am vorbitu despre ei ca despre privati, dar am vorbitu si voiu vorbire reu despre ei ca persoane publice, cari desbatu si intocmescu lucruri publice pe cale rea, pe cale ce duce la stricatiune! Trebuie se sofi Dta Dle G. ca prim'a comora pentru unu omu este nedependint'a sa. Dara Dta prin ieremiad'a Diale despre nemultiamirea ajutoratilor ti-vindi tendint'a d'a preface pre omulu neatarnatu sclavu, si consciint'a in servilismu, primele conditiuni pentru derimarea totale a societatii omenesci.

Eca astu-feliu de contineutu au cuvintele lui I. G., si Dsa totusi nu poate uită, ca intr'o corespondinta, subserisa de Luncanu, am de negatu de la adunarea asociatiunii caracterului literariu!

Caus'a, pentru carea nu m'am facutu membru la asociatiune, am espuso intr'unu articuliu adresatu „Albin'e”; inse nu fu publicat, pentru aceea neci nu le mai amintescu nenumeratele cause, cari me abstienu d'a me face membru. Cumca nu merge treb'a bine se poate vedea din neinsemnatul numeru de membri, dupa cum se poate vedea oficiosu din „Albin'a” de ieri.

Nu facs bine Dle G. ca Dta te provoci la nemoritoriu G. Pop'a? Se fie omulu catu de mare inteleptu totusi se poate insielă amaru. S'a insielatu si G. Pop'a amaru si inca nu in mine ci chiar in Dvostre toti la olalta. De la mine fericitul n'a asceptat mai nemicu, pentru ca s'a disu despre mine ca sum renegatu si ca eu voiu fi celu d'antai a me aruncă in brațele strainilor. Si totu-si cum sta cumpen'a a-di? Romanii mari de pe atunci relatiunea a-di oficiosu, ca poporul romanu e stricatu, li trebuieose asistentia militara, si ca poporul romanu e condusu si extrupitu de idei comunistic! Eca astu-feliu e timpulu, copilul injura pre parintii sei numai ca se se intarésca in postulu seu castigatu prin o maniera rusinoasa, desertandu de la una flamura si trecendu la alt'a pana atunci injurata si asurisita! Nu te provocă dara la G., Pop'a; da-i pace se dörma linisit, se nu se descepte, se veda, ce s'a alesu din lucrarea sa!

Atat'a me sentiescu indemnatu se resupundu la articululu DluI. G., recomandandu-i din parte-mi numai atat'a, ca cuvintele acesto „nu s'a sfatu” se si-le tieni Dsa, fiindu acelle mai acomodabili la Dsa, care intru adeveru nu se sfiese a-si aduce nesciint'a la tergu, atacandu de nemultiamitori pre aceia, cari n'au complacerea d'a fi de o panura cu atlet'a Dsa.

I. Popoviciu.

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negoziilor sunt:

centenariulu (marge, mage)

Bumbaculu Egiptianu	90 fl.	109 fl.
” Nordamer. middl.	72.50	75 ”
” Grecescu	64	66 ”
” Levantinu I.	50	60 ”
” Persianu	45	50 ”
” Ostind. Dhol. fair	50	52.50 ”
” Surate fair	44	46 ”

Canep'a de Apatin	19.50	21.50
” Itali'a, curatito faine	65 fl.	80 fl.
” midlocia	50	60 ”
” Poloni'a naturala	17	19 ”
” curatita	25	30 ”

Inulu natural de Polonia	19	22
” Moravia natural	25	36 ”
Mierea de Ungari'a naturala	18	18.50 ”
” Banatu alba	—	— ”
” Ungari'a galbena	18	19 ”

Sementi'a de trifoiu din Stiria	—	—
cea rosia curatita	29	— 30
” lucerna italiana	”	”
” francesca	”	”
” unguresca	26.00	27 ”
” curatita	28	29 ”

Talp'a lucrata (Pfundleder	prim.)	96	102 ”
” Corametti	89	96 ”	

Pelea de bou, uda cu corne,
cea din Poloni'a de 25—27
din Ungari'a de 27—28 ”
” ” uscata cent. 56—60 fl.
” vaca ” 55 ” 59 ”
” vitielu ” ”
fora capetine 133 ” 140 ”
eu capetine 120 ” 124 ”
din Poloni'a 94 ” 105 ”

Cleiu pontru templari celu negru 13 14
” ” ” celu brunetu 17 ” 19
” ” ” celu galbenu 19 21

Oleul de inu 33 33½ ”
” rapitia (rafinatu) — ” — ”
” terpentinu galitanu 14 15
” ” ” rusesou 15 ” ”
” ” austriacu 19.50 20

Colofoniu. 6½ ” — 7

Smol'a negra 5½ ” 6 ”

Unsōrea de cenusia din Iliri'a 18.25 18.75
” ” ” Ungaria (alba) 16 16.50
” ” ” (albastra) 14.50 15.50

Rapiti'a din Banatu, metiulu

” austriacu 5.87 ”

Perulu de capra din Romani'a 26 fl. 28 fl.

Lan'a de ćie, cea de iérna 115 ” 120 ”

” ” ” véra 110 ” 120 ”

” mielu 190 ” 200 ”

” ćie din Transilvani'a 115 ” ”

” ” ” Brail'a, Jalomiti'a 80 ” ”

” ” ” Roman'a mare 76 ” ”

” ” ” mica 70 ” 72 ”

” tabaci (Gärber) din

” Roman'a 78 ” — ”

” ćie din Banatu, cea

” comuna, grósa 65 ” — ”

” ćie din Banatu tigai'a 75 ” — ”

” véra din Besarabi'a — ” — ”

Unsōrea de porc 39.50 ” 41

Slanin'a afumata 41.25 — 42.50

Cér'a din Banatu si din Un-

gar'i'a, cea galbena 128 ” — 131 —

cea nalbita 156 ” — 160 —

Prunele uscate, din 1865 ” —

Zaharulu Raffinade 31 32

” Melis 29.50 30.50

” Lompen 28.50 —

Graulu din Banatu 89 fl. metiul 5.90 er.

Ordiulu 72 ” ” 2.90 ”

Ovesulu din Ungar. 50 ” — 2.05

Seulu de ćie din Romania — —

Coltiani (Knopperi) I. din 1866 17.00 18.00

” II. ” 1866 15.00 16.00

Dirdie (Trentie) Unguresci, albe 10.25 10.50

” ” ” jumetate albe 8.25 8.50

” ” ” obele — 6 6½ ”

” ” ” ordinare — 5 5.25

Temisiór'a, 21 sept. 1867.

(Reportulu de septemana a Loidului din Temisiór'a.) — Pretiurile bune ale bucatelor la incepulum septemanei curinte s'au ureatu preste celea din septemana trecuta; luni si marti se platiá graulu de 88/89 fl. cu 5.10, celu de 86/89 ½, fl. cu 5 fl. fara spese transportarii. — Dara de atunci in cõce scadiura era pretiurile influintandu a supra-le referatele nefavorabile si notarile scadiute de pretiu de la piatile straine: ieri era graulu de 86/89 fl. cu 4.85; pentru secar'a pe care in septemana trecuta se capeta 3 fl. 30 nu se dedea ieri mai mult de catu 3 fl. 05. Astazi incepe a se imbunetati tergulu. In septemana curinte aducerea bucatelor de la tiéra era indestilitória.

Notam'u pretiurile de astazi den- piatiu, pretiulu de demanetia:

Grâu, 88/89 ½, fl. cu fl. 4.80—90; 87-

89 ½, fl. 4.70—4.80; 85/89 ½, fl. cu fl. 4.50

4.65 cr.; 85/89 ½, fl. cu fl. 4.35—4.45, usuare

89 ½, fl. 4 fl. 15—25 cr. — Secar'a 78/80 fl.

cu fl. 3.10—3.15. — Ordiulu 66/70 fl. cu fl.

1.90—2.05, fiindu putiu. — Ovesulu 46/

48 fl. cu fl. 1.40 si 10%.

Giula 2 sept. v. 1867.

Tergulu de tiéra s'a tienetu aici la 27 aug. v. Valóraa grauntelor s'a mai ureatu: grâulu curat cu 40 cr., celu mestecatu cu 20 cr. éra ordiulu si ovesulu cu 10 cr. v. a. la sinicu, comperandu cu pretiurile de mai nainte. —

Vite cornute si alte soiuri de vite marunte n'au fostu de felu in tergu, caci nu numai cele de la locuri indepartate ci si cele din locu au fostu opritu a se maná in tergu; nu erau permise neci la tasura (din cau'a ciunici?) ci mai multe trasuri legandu-le un'a de alt'a le trageau cu caii pana la locu. Caii si porcii avura treccere indatinata. — Culesulu cucurudielor si a vinilor s'au inceputu; struguri, desigur au suserit prin seceta, sunt frumosi si promit vinu in abundantia. Iti'a de vinu nou costa 6 cr., mesur'a de cucurudiu 50—60 cr.

Plóia n'avuramu de la 23 iuliu v. Usatiunea este nesura si pulbere mare. Tutunulu cu toté ca a suserit si elu se va face daca nulu va ajunge brum'a. — Timpul e limpede si caldu, dar noptile au mai recit; in dilele trecute avuramu niste demaneti forte recordose. — Crisiulu si fantanele sunt tare scadiute.

A.

Aradu, 21 sept.

In tergulu nostru de ieri avuramu destule bucate, dara pretiurile loru scadiura nitiulu pentru ca cercarea este slabă. Partite mari de grâu trecuta cateva la curtea calei ferate de 87—89 cu 4 fl. 35—4.40. Cam vr'o 4000 meti grau de greutate diferita (88—89 ½ fl.) trecuta unulu pe altulu cu 4 fl. 10 cr. era putieni meti de 88—89 fl. abie ajunsera pretiu de 4 fl. 80 cr. Socar'a se vinea si a parte si in partite mari cu unu pretiu, adeca cu 3 fl. 5—3.15 de meti. Ordinul era bine cercutu pentru consumare, ajungendu 2 fl. 10—15 cr. — Porumbulu (cucurudiulu) nou trecea forte bine cu 2.50—60 cr. de meti. — Avemu mare lipsa de plóia manosă.

VARIETATI.

Adunare generala. Societatea romana de lectura din Lugosiu va tienē adunarea generala in 28/16 octobre 1867.

= *Divariu* pentru celari. Literatur'a diaristica a Londrei s'a mai inmultit cu unu diariu ce se numesc „City Waiter's Provident Society's Journal” ca organu al celarilor (pe nemtia: Kellner) din Londra. In acel diariu se adveresce ca in numit'a resedinta traiesc 6000 celari regulati si 2000 de celari suplinitori, prin urmare numit'a foia are prospectu de esistintia casi alte foi ce esistu pe sem'a „lucratorilor machinisti,” a „epistolariilor” s.a. a.

= *Din Varasdinu* (in Croati'a) se serie ca presedintele directiunei finanziare de cercu la 14 l. c. a emis ordinatune presedintiala catra organele supuse ca acestea precum in